

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ Η ΩΡΑ

ΕΒΡΑΪΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο παράμυθος Σολομών, ένας γνωστός στο Παρίσι γέρο-Εβραίος φιλόλογος, ξεψυχάει. Η οικογένειά του είναι μαξιμένη γύρω από το κρεβάτι του. Ο έτοιμοθάνατος ψιθυρίζει μερικές λέξεις με σβησμένη φωνή :

- Έδω είσαι, Ριβέζα, αγαπημένη μου γυναίκα ;
- Ναι, Σολομών.
- Κι' εσύ, Ίδα, κι' εσύ, Έσθέρ, αγαπημένα μου κορίτσια ;
- Ναι, μπαμπά, εδώ είμαστε.
- Κι' εσύ, Ραφαήλ, ... Κι' εσύ, Έλγας, αγαπημένα μου παιδιά ;
- Κι' εμείς, μπαμπά !
- Κι' εσύ, Μπαρόν, πάλη μου φίλε και διαχειριστή μου ;
- Ναι, κύριε Σολομών, κι' εγώ εδώ είμαι.

Τότε ο έτοιμοθάνατος μισσημιχλωμένος και ρωτά με φωνή στριγγιλιακή :

- Διάβολε !. Μά τότε, ποιός, λοιπόν, φυλάει το μαγαζί ;..

Ο Μπλούμ και ο Μπλόχ συντάσσουν ένα έταιρικό συμβόλαιο και κάθε τόσο διαφωνούν. Έπ' τέλους φτάνουν στον τελευταίο δρο κι' ο Μπλούμ γράφει :

« Έν πε ρι π τ ώ σε ι π τ ω χ ε ύ σ ε ω ς, τ ά κ ρ θ η μ ο ι ρ ά ζ ο ν τ α ι ε ί ς ί σ α μ ε ρ η μ ε τ α ξ ύ τ ω ν δ ύ ο σ υ ν ε τ α ί ρ ω ν. »

— Μπαρό ! το φωνάζει ο Μπλόχ. Έναν τέτοιο συμβαίον δευτερεύοντα τόσα χρόνια.

Ο Μπλούμ κάνει τον περιπάτο του στην Ντοβίλ. Κάποιος φίλος του τον συναντά και τον ρωτά :

- Πώς ήρθες εδώ ; Ποιός αγέρας σ' έφερε ;
- Παντρεύτηκα, φίλε μου, και κάνω το ταξίδι τοσ' γάμου μου.
- Πολύ όρσα ! Τά συγχαρητήριά μου. Και ή γυναίκα σας ;
- Έμεινε στο Παρίσι.
- Πώς ; Έμεινε στο Παρίσι ;
- Ναι, διάβολε !. Κάποιος έπρεπε να μείνη, τέλος πάντων, στο μαγαζί !.

Μια φορά, όταν τά Έπτάνησα βρισκότανουν υπό την κυριαρχία της Άγγλιας, ο αστυνόμος της Ζακύνθου τοιχοκόλλησε στους δρόμους ένα διαταγή, σύμφωνα με την όπεία, όποιος πολίτης φρασκέλωνε έναν άλλον, θά πλήρωνε ένα σελίνι πρόστιμο.

Μία μέρα ένας άπ' τους άρχοντες της Ζακύνθου, ο όνομαστός σιός Σταθάκης, συνάντησε στην αγορά έναν χωριά που πουλίσσε δρνιθες.

- Πόσο, μαρέ, τό ζευγάρι τά δρνιθια ; τόν ρώτησε.
- Τρία σελίνια, αφέντη σιός Σταθάκη, τού άπάντησε ο χωριάς, γλυκαίνοντας την φωνή του.
- Όρσε, κανάγια ! τού φώναξε τότε ξαναμιμένος ο σιός Σταθάκης και τόν φρασκέλωσε.

Ένας χωροφύλακας όμως τόν εδρε και έλεε στο Σταθάκη :

— Αφέντη σιός Σταθάκη, πλήρωσε τό σελίνι για τό φάσκελο τοβδωσες τού χωριάτη.

— Όταν, τζόγια μου, θά πάμε στην πουλίτσια (άστυνομία), θά τό πληρώσω στόν σιός Σοραμέντε (άστυνόμο), τού άπάντησε ο σιός Σταθάκης.

Και σε λίγο μπήκε μέσα στο γραφείο τού άστυνόμου κι' άρχισε να φωνάζει :

— Μά δε μου λές, αφέντη σιός Σοραμέντε, επταμε να πληρώνουε ένα σελίνι τό φάσκελο ;

— Ναι, ναι, αφέντη σιός Σταθάκη, τού άπάντησε ο άστυνόμος.

Τότε ο σιός Σταθάκης έβγαλε μέσα άπ' την πορτοφολα του τσέσερα σελίνια, τ' άφησε άπάνω στο τραπέζι και φώναξε, φρασκέλώνοντας όλους όσους βρισκότανουν στο γραφείο :

— Όρσε, αφέντη σιός Σοραμέντε, που έβαινες τόν Νάμο ! Όρσε, γραμματικά, που τόν θραφες, όρσε και τού λόγου σου, σιός κοντοστάμπλε που μ' έφερες άρέστο !.

Κι' ο άστυνόμος, θέλοντας και μή, αναγκάστηκε να καταργήση τό πρόστιμο για τά φάσκελα, άπ' την άλλη μέρα κίλας.

που φυλαγότανε άγρυπνα από τούς ναύτες κι' έκει πέρα παράδειναν τά καταράκια μαλλιά τους στο ξυράρι τού μπαριμπετή. « Αν οι σκλάβοι άνηκαν σε διαφόρους ιδιοκτήτες, τό διακριτικό σήμα τού καθενός άποτυπωνότανε με πικρομένο σίδερο άπάνω στο χορμί τών διατυχισημένων νέγρων. « Ήταν κάτι μικρά σιδεράκια — γράφει με περισιτή άρβελια ο Κανό — που, μά την άλήθεια, δέν τούς έκαναν να πονούνε και τόσες... » Τη μέρα λοιπόν που θά ξεκινοσσε τό καράβι, οι σκλάβοι, ύστερα από ένα άξέχαστο ξεφάντωμα, μεταφερόντουσαν με τη βία και σφριαζόντουσαν άπάνω στο κατάστρωμα. Έπειτα, για λόγους υγιεινής, οι ναύτες έπαιρναν άπό τούς άνδρες κι' από τίς γυναίκες όλα τά κορφέλια που φορούσαν. Άμέσως κατόπιν τούς χορμάριζαν κι' έστελναν τούς άνδρες στ' άμπάρι, μάντιζαν τίς γυναίκες σε μία μεγάλη κωπίνα κι' άφηναν τ' άρσάκια ελεύθερα να τριγυρίζουν έδω κι' έκει άπάνω στο κατάστρωμα.

Γιά τσράφι, τούς δινανε ρύζι, άλεύρι και φάβα. Οι νέγροι τρώγανε με τό παράγγεμα ενός φύλακα, αγία να μη συνηθίζουσε στη λαμαργία ! Έξαινει πολλά που δέν ήθελαν να βάλλουνε στο στόμα τους τά φαγητό ή έκαναν τούς χορτάτους, τούς άνοιγαν την δρεξι δια της βίας... Τέλος, ύστερα από κάθε τέτοιο πλοισατόροχο τραπέζι, άρχίζαν να κινλοφορούν από στόμα σε στόμα ή πάπε με τόν καπνό. Μά κάθε νέγρος δέν είχε τό δικαίωμα να τραβήξη πέρα πάνω από τρεις ρομφηξίες...

Ο άνεκδήγητος και διασκεδαστικός Κανό, μάζ περιγράφει άκόμα με τά ζωηρότερα χρώματα, την καθαριότητα που βασιλευσε στα πειρατικά καράβια. Αντιστιχώς όμως στην πραγματικότητα τά καράβια αυτά δέν ήταν τίποτ' άλλο, παρά βρομεροί σπιλοπληχτές ! Πολλά μαύροι πεθαίνανε περουνιασμένοι από την άγροσσία της νύχτας ή σκάδανε από τη ζέστη μέσα στο κλειστό άμπάρι... Τις περισσότερες φορές ήταν δεμένοι δυο-δυο, με τά σιδερα στα πόδια. Όταν όστόσο καθόντουσαν φρόνιμοι, τούς άφηναν λιτοίς και τούς ανάβιζαν κάθε βράδυ στο κατάστρωμα. « Πολλά καράβια Βραζιλιανών εμπόρων — λέει ο Κανό — δέν μεταχειριζόντουσαν τά σιδερα, γιατί οι μαύροι της Άντζούιτας, τού Μπενίν και της Άγκόλιας, εινε ήσυχια και δέν συνλογίζονταν ποτέ να σηκώσουν ψηλά τό κεφάλι, αντίθετα προς αίτους, που ζούνε ανατολιζά τού Άκρωτηρίου ή προς Βορράν της Άκτής τού Χουσου. Άλλωστε, κάθε έμπορος που ζέρει τη δουλειά του, δέν βασανίζει με τά σιδερα τούς μαύρους, γιατί όσο πιο πολύ μένει άλυσσοδεμένος ένας σκλάβος, τόσο πιο πολύ μαρμαρώνει και γάνει την αξία του... »

Υστερα λοιπόν από μερικές εβδομάδες τέτοιας ζωής, δέν εινε διόλου παράξενο τό ότι οι μαύροι χαιροτόσαν την άμερικανική γη με ούδλιόματια χορμάς. Τά πάντα, ακόμα κι' ή πιο σκληρής δουλειές, τούς φαινότανουν διασκεδασια μπροστά σ' εκείνη την Κόλασι τού καράβιου...

« Οι ιδιοκτήτες τών φρετιών, προ πάντων στην Κούβα, — γράφει ο Κανό, — υποδεχόντουσαν φιλόφροντα αυτή τη μαύρη εξυλιεσι, που την πλήρωνανε τόσο άκριβία και που τη χρειαζόντουσαν τόσο για τά χημάτια τους. »

« Οι νέγροι πίστευαν ότι είχαν πέσει στόν Παράδεισο ! Οαπιωνόντουσαν άπό τά πολλά φαγητά κι' από τά φρεσκοκομμένα και μυρωδάτα φρούτα. Τά καινούργια ρούχα, ή κόκκινη σκοκίρια και προ πάντων ή μά κουβέρτα που τούς έθιγαν, αυτή ή κουβέρτα που ήταν προνόμιο των λευκών και που την έβλεπαν μόνο στα όνειρά τους, όλα αυτά τούς έδεναν τη γλώσσα και τούς έκαναν να χοροπηδάνε σαν μαϊμούδες από τη χαρά τους, φορώντας στραβά ή από την άνάτοδη τά ρούχα τους... »

Απογοιτεύντουσαν όμως ύστερα λιγάκι, όταν δοκίμαζαν τά χημάτια τού μαστιγίου τού αφέντη τους, ή όταν κομπομειάζοντουσαν από τ' άσχηματα φρεστιά, μά αυτό εινε άλλη ιστορία που δέν την αναφέρει διόλου στ' « Απομνημονεύματά » του ο περιφημος καπετάνιος Θεόδωρος Κανό, ο τελευταίος μεγάλος έμπορος μαύρων σκλάβων...

ΠΙΕΡ ΜΑΚ ΟΡΑΑΝ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Δέν υπάρχει μεγαλειότερη χαρά, άπ' την χαρά μάζ μητέρας για τό παιδί της, αλλά και πόνος πιο μεγάλος άπ' τόν πόνο μάζ μητέρας. Π έ τ ρ ο ς ο Μ έ γ α ς

Πά πολύ άκόμα κι' άπ' την δροσιά τού ούρανού γυλισσοκίει την γη ο Ιδρωτας τού γεωργού. Π έ τ ρ ο ς ο Μ έ γ α ς

Οι σχολαστικοί μάζ άνόμισαν πιθανώς τό μαντιλί « ριγινόμακτρον », διότι μόνη ή μήτη τον σηκωνείται και τρέχει, τούς δε οφθαλμούς ούδέποτε ήσανόθησαν την άνάγκην ν' άπομάξουσιν. Ε. Ροϊδης

